

Sosnowiec, dnia 11.2025 r.

WED.0012.1.1.2025.AN

**Komisja Budżetowa
Rady Miejskiej
w Sosnowcu**

W związku z posiedzeniem Komisji Budżetowej Rady Miejskiej w Sosnowcu zaplanowanym na dzień 26 listopada 2025 r., przekazuję informacje dotyczące pkt 1 porządku obrad.

Pkt 1. Finansowanie placówek oświatowych, a otrzymywana subwencja na 2024/2025 rok.

Łączna kwota wydatków bieżących ponoszonych na funkcjonowanie publicznych placówek oświatowych oraz dotacji udzielanych z budżetu miasta dla szkół i przedszkoli niepublicznych przekroczyła w 2024 r. kwotę 600 mln zł.

Do końca roku budżetowego 2024, Gmina Sosnowiec otrzymywała z Ministerstwa Finansów subwencję na realizację zadań oświatowych, która z założenia miała pokrywać znaczną część wydatków ponoszonych na oświatę. Wysokość środków z tytułu subwencji oświatowej dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego ustalana była na podstawie specjalnego algorytmu, który określany był corocznie w załączniku do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. Podstawę do naliczenia subwencji na dany rok budżetowy stanowił zakres zadań oświatowych realizowanych przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, który określany był głównie na podstawie liczby uczniów (wychowanków) w danym roku szkolnym oraz liczby etatów nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego. Dane te były wykazywane w systemie informacji oświatowej, który stanowił dla Ministerstwa źródło do dokonania podziału pomiędzy samorządy terytorialne części oświatowej subwencji ogólnej, ujętej w ustawie budżetowej.

Wobec powyższego, do końca 2024 r., część oświatowa subwencji ogólnej stanowiła najwyższą pozycję dochodów Gminy przeznaczanych na realizację zadań oświatowych. Od 1 stycznia 2025 r. nastąpiły znaczące zmiany w finansowaniu placówek oświatowych. Wprowadzono model oparty na „kwocie potrzeb oświatowych”, który zastąpił dotychczasową subwencję. W nowym systemie do obliczania potrzeb oświatowych zostały włączone wszystkie dzieci przedszkolne, niezależnie od wieku. Jest to równoznaczne z likwidacją tzw. „dotacji przedszkolnej”, stanowiącej wcześniej dofinansowanie z budżetu państwa do zadań

w zakresie wychowania przedszkolnego. Pomiędzy subwencją, a kwotą potrzeb oświatowych istnieje zasadnicza różnica polegająca na tym, że Gmina nie otrzymuje wpływów z budżetu państwa będących wprost odzwierciedleniem oszacowanej kwoty potrzeb oświatowych. Stanowi ona bowiem tylko kalkulację potrzeb oświatowych dokonaną na podstawie danych zawartych w systemie informacji oświatowej, ale kwotę tę Gmina powinna pozyskać z dochodów własnych – głównie z udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz podatku dochodowym od osób prawnych (CIT). Co do zasady, podstawę do wyliczenia potrzeb oświatowych nadal stanowią dane zawarte w systemie informacji oświatowej, tak jak miało to miejsce przy obliczaniu subwencji. Podobnie nie uległ zmianie sposób podziału kwoty potrzeb oświatowych pomiędzy samorządy – nadal kwota ustalana jest na podstawie algorytmu określonego w rozporządzeniu MEN.

Kwota potrzeb oświatowych pozyskana z dochodów własnych, podobnie jak wcześniej otrzymywana subwencja, wciąż stanowi największą część środków, przeznaczanych na finansowanie zadań oświatowych. Jednakże oprócz dochodów własnych Gminy, istotnym źródłem finansowania projektów dydaktyczno – wychowawczych są również dotacje rządowe oraz środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej. Dodatkowo, w związku z konfliktem zbrojnym trwającym na terytorium Ukrainy, Gmina od kwietnia 2022 r. otrzymuje środki z Funduszu Pomocy na realizację dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy. Wysokość tych środków wyznacza Ministerstwo Edukacji Narodowej według analogicznego algorytmu, zgodnie z którym wyliczana jest kwota potrzeb oświatowych dla danego samorządu. Strukturę źródeł finansowania oświaty oraz strukturę wydatków w latach 2024/2025 przedstawiają poniższe tabele. Wskazana w tabeli nr 1 pozycja „inne dochody placówek oświatowych” obejmuje głównie wpływy z tytułu wyżywienia w stołówkach szkolnych i przedszkolach, wpływy z tytułu najmu pomieszczeń oraz otrzymane darowizny. Pozycja „pozostałe środki z budżetu Miasta” to środki przewyższające oszacowaną kwotę potrzeb oświatowych, które Gmina dodatkowo przeznacza, również z własnych dochodów, na zapewnienie warunków działania placówek oświatowych, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki, wykonywanie remontów oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie, wyposażanie placówek oświatowych w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczo – profilaktycznych oraz wykonywania innych zadań statutowych.

Tabela 1

Źródła finansowania oświaty w latach 2024/2025, w zakresie podstawowych zadań realizowanych przez placówki oświatowe

Wyszczególnienie dochodów	Wykonane w 2024 r.		Planowane na 2025 r.	
	zł	% całości	zł	% całości
subwencja oświatowa w 2024 / dochody własne Gminy w wysokości oszacowanej kwoty potrzeb oświatowych w 2025	375.748.868,00	61,8	427.633.051,00	64,6
dotacje na zadania bieżące z budżetu państwa (w tym „dotacja przedszkolna” w 2024 r. w kwocie: 16.204.651,51 zł)	20.142.814,06	3,3	3.046.723,12	0,5
środki pochodzące z UE dla placówek oświatowych	3.520.075,22	0,6	6.067.472,02	0,9
inne dochody placówek oświatowych	22.919.880,57	3,8	26.960.404,02	4,1
pozostałe środki z budżetu Miasta – dochody własne Gminy ponad kwotę subwencji w 2024 oraz ponad kwotę oszacowanych potrzeb oświatowych w 2025	168.337.756,18	27,7	175.990.013,84	26,6
Środki z Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy na zadania oświatowe	17.009.143,00	2,8	22.300.000,00	3,3
Razem	607.678.537,03	100%	661.997.664,00	100%

Tabela 2

Struktura wydatków oświatowych w latach 2024/2025, realizowanych w ramach budżetu jednostek oświatowych

Wyszczególnienie wydatków	Wykonane w 2024 r.		Planowane na 2025 r.	
	zł	% całości	zł	% całości
wydatki w tym:	607.678.537,03	100%	661.997.664,00	100%
wydatki na wynagrodzenia z pochodnymi	447.259.480,97	73,6	483.985.952,64	73,1
wydatki na programy finansowane z udziałem środków unijnych	3.520.075,22	0,6	6.067.472,02	0,9
wydatki finansowane z dotacji celowych z budżetu państwa	3.938.162,55	0,6	3.046.723,12	0,5
wydatki na remonty i inwestycje	4.365.658,68	0,7	4.561.609,33	0,7
dotacje dla szkół i przedszkoli niepublicznych	64.143.624,02	10,6	70.208.321,31	10,6
pozostałe wydatki bieżące	84.451.535,59	13,9	94.127.585,58	14,2

Jak przedstawia powyższa tabela nr 2, największy udział w strukturze wydatków oświatowych mają wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi, które średnio stanowią ok. 73,3% wszystkich wydatków. Istotną pozycję wśród zadań finansowanych z budżetu Gminy zajmują również dotacje dla szkół i przedszkoli niepublicznych. Z analizy danych wynika, iż co roku stanowią one ok. 10,6% wydatków Gminy.

W roku budżetowym 2024 Gmina Sosnowiec uzyskała subwencję oświatową w wysokości 375.748.868,00 zł, co pozwoliło na pokrycie 61,8% wszystkich wydatków oświatowych. 34,3% potrzebnych środków Gmina musiała zabezpieczyć we własnym zakresie, zaś 3,9% środków zostało pozyskane z funduszy zewnętrznych – dotacji celowych oraz dofinansowań z budżetu Unii Europejskiej. Jak wynika z powyższego zestawienia wydatków oświatowych i źródeł ich finansowania, w roku 2025 dochody własne Gminy uzyskane z udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) w wysokości odpowiadającej oszacowanej kwocie potrzeb oświatowych również nie wystarczą na pokrycie kosztów związanych z finansowaniem zadań oświatowych, wobec czego Gmina przeznaczy na ten cel dodatkowe środki, w wysokości ok. 34% planowanych wydatków.

Nadmienić należy, iż oprócz wydatków wskazanych w tabeli nr 2, wykonywanych jest szereg inwestycji związanych z oświatą. Wydatki na ten cel są ponoszone w ramach budżetu Wydziału Inwestycji i przedstawiają się następująco:

- 41.228.722,00 zł – wydatki poniesione w 2024 r.
- 12.441.892,00 zł – wydatki poniesione w 2025 r. (na dzień 19.11.2025 r.)

W ramach zadań inwestycyjnych wykonywane są m.in. modernizacje bazy rekreacyjno – sportowej przy szkołach, termomodernizacje placówek oświatowych, budowa boisk, instalacje odnawialnych źródeł energii na budynkach szkół, przebudowy pomieszczeń szkolnych, modernizacje i wyposażenie pracowni kształcenia zawodowego. Wskazane wydatki, zarówno w 2024 r. jak i 2025 r., w ok. 65% zostały sfinansowane ze środków zewnętrznych. Pozostała kwota stanowi dofinansowanie z budżetu Gminy.